

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський фаховий коледж індустрії, бізнесу та
інформаційних технологій



ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
Кам'янець-Подільського фахового коледжу
індустрії, бізнесу та інформаційних
технологій
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.
Голова педагогічної ради
Сергій НИКИФОРЧИН

ПОЛОЖЕННЯ

про підготовку та проведення відкритого заняття

Кам'янець-Подільський
2022 р.

I. Загальні положення

Відкрите заняття – це одна з форм педагогічного контролю, метою якого є виявлення рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача з метою подальшого удосконалення викладацької діяльності. Систематичний контроль створює належний порядок у процесі навчання, стимулює мотивацію викладачів і студентів. Він спонукає викладача постійно самовдосконалуватися, професійно зростати. Коло критеріїв оцінки педагогічної діяльності викладача дозволяє розглянути цю діяльність у комплексі, виявити, що заслуговує на увагу, може бути розповсюджено, а, з іншого боку, які саме аспекти потребують подальшого коригування або вдосконалення.

Відкрите заняття виконує такі функції:

- **інформаційну** – з одного боку, виявляється інформація щодо рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача, з іншого – щодо рівня підготовленості студентів групи;
- **діагностичну** – виявляються провідні методи і прийоми, що застосовуються викладачем, їх відповідність цілям заняття, урахуванням специфіки аудиторії, встановлюються причини певних прогалин у знаннях студентів;
- **мотивуючу** – стимулює подальше вдосконалення професіоналізму викладача та навчальної діяльності студентів;
- **прогнозуючу** – дозволяє поширювати передовий досвід, окреслювати шляхи зростання педагогічної майстерності викладача.

Відкриті комбіновані (семінарські) заняття виконують функції:

- **навчальну** (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєніх під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);
- **розвивальну** (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними джерелами, розвиток умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- **виховну** (виховання відповідальності, працездатності, виховання культури спілкування і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби раціоналізації навчально-пізнавальної діяльності та організації дозвілля);
- **діагностично-коригувальну та контролючу** (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Відкрите заняття – форма активного методичного навчання, яка сприяє впровадженню досягнень педагогічної науки в практику й активному поширенню педагогічного досвіду.

Є такі види відкритих занять:

пробне – відкрите заняття, що проводиться претендентом на посаду викладача для підтвердження своєї професійної придатності. Його особливістю є те, що особа, яка проводить таке заняття, може не мати педагогічного досвіду. Крім того, вона практично не знає особливостей тієї аудиторії, з якою вона

працюватиме. Пробні заняття проводяться за рішенням голови циклової комісії з метою визначення підготовленості викладача та допуску його до проведення занять зі студентами, а також розгляду організації та методики проведення занять з нових тем. Із цією метою може бути рекомендоване проведення пробного заняття при прийманні на роботу нового співробітника. Допускається проведення пробного заняття без студентів, тільки перед викладацьким складом. Тему пробного заняття та час його проведення визначає методист коледжу та голова циклової комісії;

поточне – відкрите заняття, яке проводиться викладачем коледжу відповідно до графіка, що складається на початку кожного нового навчального року для педагогічного складу циклової комісії.

показове – відкрите заняття, яке проводиться високодосвідченим викладачем з метою демонстрації передових методик викладання, використання новітніх освітніх технологій, в першу чергу, для молодих викладачів або ж для колег з інших навчальних закладів, які проходять курси підвищення кваліфікації. Показове заняття виступає як школа передового досвіду. Викладачеві, який проводить навчальне заняття, дозволяється вибір теми показового відкритого заняття. Перевагу рекомендовано надавати складним темам програми, які є важливими для здійснення міжпредметних зв'язків і потребують серйозних змін у методиці викладання у зв'язку з низьким рівнем засвоєння теми за результатами перевірки залишкових знань та. ін;

конкурсне – відкрите заняття, що проводиться викладачем циклової комісії, який бере участь у конкурсі на заміщення вакантної посади. Особливістю конкурсних відкритих занять є те, що на них присутні не тільки члени циклової комісії, але й представники керівного складу коледжу.

При складанні графіка необхідно враховувати побажання викладачів, за якими залишається право вибору теми і дати відкритого заняття.

Остаточний графік відкритих занять затверджується на засіданні циклової комісії із занесенням його до протоколу. Форма графіка наведена в додатку 1. Після проведення відкритого заняття відбувається його обговорення на найближчому засіданні циклової комісії із занесенням результатів до протоколу. В окремих випадках допускається внесення змін до графіка. Наприклад, у разі хвороби викладача, термінового відрядження тощо. Тоді відкрите заняття переноситься на інший термін, але жодному разі не відміняється. У разі необхідності інформація щодо проведення пробних і конкурсних занять оголошуються окремо. Повідомлення про конкурсне відкрите заняття прийнято робити через оголошення, яке вивішується на дошці оголошень коледжу чи сайті коледжу не пізніше, як за тиждень до його проведення.

Відкриті заняття та взаємовідвідування проводяться відповідно до розкладу навчальних занять з метою обміну досвідом, надання допомоги викладачам в організації занять і методиці їх проведення.

II. Планування й проведення відкритого заняття

На початку навчального року (до 30 вересня) цикловими комісіями складається графік проведення відкритих навчальних занять на рік. За один тиждень до проведення відкритого заняття запрошується всі бажаючі. Для цього вивішуються оголошення про час, місце проведення заняття, яке має містити анотацію заняття із зазначенням теми.

Відвідувачі повинні зайти до аудиторії до початку заняття та вийти після його закінчення, дотримуватися педагогічного такту та не втрутатися в хід заняття.

Зaproшені повинні звернути увагу на те, як викладач досягає поставленої мети, за допомогою яких методичних прийомів і засобів навчання реалізує вимоги навчальної програми, які результати проведеного заняття.

III. Обговорення й аналіз відкритого навчального заняття

Безпосередньо після заняття проводиться його обговорення, відзначаються позитивні сторони заняття, зауваження, пропозиції щодо вдосконалення методики навчання. Обговорення проводять, дотримуючись усталеної послідовності. У першу чергу слово надається викладачеві, який проводив відкрите заняття, для формулювання мети навчального заняття, обґрунтування вибору методів і прийомів, якість їх використання. Виступ викладача має допомогти присутнім зрозуміти його педагогічний задум, особливості застосуваних ним методів і прийомів, що лежать в основі системи його роботи. Виступаючі повинні детально проаналізувати переваги та недоліки заняття, оцінити заняття з навчально-методичної точки зору, звернути увагу на досягнення поставлених цілей навчання, виховання й розвитку, на ефективність використання засобів мультимедіа, наочного приладдя, дидактичних матеріалів та ін. При обговоренні можна відзначити недоліки, помилки, допущені в організації й проведенні заняття, надати рекомендації щодо вдосконалення системи роботи.

Прикінцеве слово для виступу надається викладачеві, який проводив відкрите заняття. Він зазначає, з якими зауваженнями погоджується і що є дискусійним, обґрунтovує свою точку зору.

За результатами обговорення розробляються заходи щодо вдосконалення методики викладання.

IV. Критерії оцінювання педагогічної майстерності

Під час відвідування всіх видів занять звертають увагу на:

- відповідність змісту заняття (теми і питань, що розглядаються) робочій програмі дисципліни;
- наявність у викладача плану-конспекту заняття;
- форми роботи зі студентами (фронтальна, групова, індивідуальна);
- правильність добору викладачем матеріалу для заняття, науковість його викладу;

- зв'язок теорії з практикою (розкриття практичної значущості знань, використання знань на практиці);
 - використання викладачем власних розробок з курсу;
 - внутрішньоопредметні й міжпредметні зв'язки;
 - звернення до різних джерел інформації (зі списку основної та додаткової літератури);
 - застосування технічних засобів навчання та інформаційних технологій на занятті;
 - використання наочного приладдя, дидактичного матеріалу;
 - відповідність обраних методів змісту заняття, рівню підготовки студентів;
 - ефективність застосовуваних методів і прийомів;
 - використання інноваційних методів навчання;
 - активізацію студентів на занятті, диференційний підхід у роботі з ними;
 - організацію самостійної роботи студентів;
 - контроль рівня засвоєння знань студентами;
 - рівень сформованості у студентів всіх спеціальностей загальних компетентностей:
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосовувати знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти своїм часом, грамотно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати в команді та до міжособистісної взаємодії;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області;
- рівень сформованості у студентів професійних (фахових) компетентностей;
- підведення підсумків заняття;
- досягнення поставлених цілей;
- дисципліну й увагу аудиторії на занятті (концентрація та увага, характер питань, що ставлять студенти викладачеві тощо).